

ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

ΛΟΓΟΙ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΟΠΟΙΟΥΣ ΕΠΙΘΥΜΟΥΜΕ ΤΗΝ ΑΚΥΡΩΣΗ

Της με Αρ. Πρωτ. Φ2989/3515, 16- 9-2014, απόφασης του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής με θέμα «Μελέτη οριοθέτησης ρέματος Πικροδάφνης (εντός των ορίων του Δήμου Ηλιούπολης, από τη Λεωφόρο Μαρίνου Αντύπα έως την Λεωφόρο Βουλαγαμένης)».

Το ρέμα της Πικροδάφνης σύμφωνα με το Σχέδιο Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Αττικής, που ενσωματώνει την **Οδηγία πλαίσιο 2000/60 για τα Ύδατα, είναι το 13^ο ποτάμιο σύστημα του Υδατικού αυτού διαμερίσματος**. Από τις απαιτήσεις που επιτάσσει η Οδηγία 2000/60 και τους στόχους του Σχεδίου Διαχείρισης, πηγάζουν δράσεις απαραίτητες για την ολοκληρωμένη διαχείριση των υδάτων και των οικοσυστημάτων του, ώστε να αποτραπεί η υποβάθμιση τους και να εξασφαλιστεί η προστασία τους.

Επομένως, για το Ποτάμιο Υδάτινο Σώμα της Πικροδάφνης, **θα πρέπει να ληφθούν πρόνοιες ως προς την παρακολούθηση και εξασφάλιση της ποιότητας των υδάτων του και προστασίας ολόκληρου του οικοσυστήματός του**. Οπότε οι επιταγές της Οδηγίας και του Σχεδίου Διαχείρισης, θα πρέπει να λαμβάνονται σοβαρά υπ' όψιν σε κάθε σχεδιασμό και προτεινόμενη παρέμβαση που την αφορούν.

Το ρέμα της Πικροδάφνης που διέρχεται από τις περιοχές των Δήμων Ηλιούπολης, Αγίου Δημητρίου, Παλαιού Φαλήρου και Αλίμου διατηρείται ακόμη στο μεγαλύτερο μήκος του ανοικτό και **«...είναι το τελευταίο μεγάλο ρέμα που απομένει σε φυσική μορφή»**, όπως διαβάζουμε στη σελ. 18 της ΜΠΕ.

Ειδικότερα, στο τμήμα του ρέματος που διέρχεται από την Ηλιούπολη συνολικού μήκους 700 περίπου μέτρων, τα 500 μέτρα περίπου (από την οδό Σαρανταπόρου μέχρι την οδό Κέκροπος), το 2000 εγκιβωτίστηκαν, αποψιλώθηκε η βλάστηση, για να επενδυθούν με λιθοδομή και μετατράπηκε το κομμάτι αυτό σε ανοικτό οχετό.

Τα έργα σταμάτησαν το 2001, με απόφαση του ΣτΕ, μετά από προσφυγή κατοίκων της περιοχής. **Το μοναδικό κομμάτι που έμεινε άθικτο ήταν τα τελευταία 200 μέτρα**, τα οποία διατηρούν την αρχική τους μορφή, ενθύμιο του άλλοτε πανέμορφου ρέματος της Ηλιούπολης, **με πυκνή βλάστηση από καρυδιές, συκιές, ευκαλύπτους, αείλανθους και πλούσια θαμνώδη βλάστηση, από μεγάλη ποικιλία θάμνων ανάμεσα στους οποίους δεσπόζουν πανέμορφες, τεράστιες πικροδάφνες!**

Στη σελίδα 36 της ΜΠΕ διαβάζουμε για το σημαντικό ρόλο των ποτάμιων συστημάτων και με τους οποίους συμφωνούμε απόλυτα, τα εξής:

“Εντός του πολεοδομικού ιστού, τα παραποτάμια οικοσυστήματα είναι σημαντικά δεδομένου ότι:

- *Αποτελούν χώρους φυσικού πρασίνου και αναψυχής.*
- *Επηρεάζουν τις μικροκλιματικές συνθήκες χαμηλώνοντας την Θερμοκρασία και αυξάνοντας την υγρασία το καλοκαίρι (λόγω εξάτμισης - εξατμισοδιαπνοής) ενώ το χειμώνα αυξάνουν τις μικρές θερμοκρασίες και δρουν μέσω της δενδρώδους βλάστησης ως ανεμοφράκτες*

- **Συντελούν στον καθαρισμό της ρυπασμένης ατμόσφαιρας.** Περνώντας ο ρυπασμένος αέρας διαμέσου των φυλλωμάτων της βλάστησης μειώνεται η ταχύτητα του με αποτέλεσμα τα αιωρούμενα σωματίδια (καπνός - σκόνη) να επικάθονται στα φύλλα των φυτών. Επίσης οι μισγάγγειες των υδατορευμάτων δρουν ως αγωγοί κίνησης του αέρα από την Θάλασσα μέχρι το βουνό με αποτέλεσμα την ανανέωση του ατμοσφαιρικού αέρα.
- **Μέσω της δενδρόδους βλάστησης δρουν ως ηχοφράχτες μειώνοντας τα επίπεδα θορύβου."**

ΛΟΓΟΙ ΑΚΥΡΩΣΗΣ

1. **Η απώλεια 39 υψηλόκορμων δέντρων και ανυπολόγιστου αριθμού θάμνων**, οι περισσότεροι εκ των οποίων έχουν ύψος μέχρι και 5 μέτρα, σε μήκος 200 μέτρων, θα έχει τεράστιες δυσμενείς επιπτώσεις στη λειτουργία του ρέματος ως αντιπλημμυρικού μέσου και στο περιβάλλον της περιοχής διότι:

Α. Τα δέντρα και οι θάμνοι, **η χλωρίδα εν γένει ενός ρέματος, καθώς επίσης το χώμα στην κοίτη και τα πρανή:**

- **έχουν μεγάλη διωλιστική ικανότητα**, με αποτέλεσμα να φιλτράρουν και να καθαρίζουν το νερό και επιπλέον
- απορροφούν ένα μέρος του, οπότε **μειώνουν την ταχύτητα ροής** και αυξάνουν σε μεγάλο βαθμό τον αντιπλημμυρικό του ρόλο.

Η αποψίλωση της περιοχής αυτής για να «επενδυθούν» τα πρανή και η κοίτη με συρματοκιβώτια, θα έχει σαν αποτέλεσμα τη **ρύπανση του νερού**, όπως παρατηρείται στο εγκιβωτισμένο τμήμα του ποταμού, στην Ηλιούπολη.

Επιπλέον θα έχει επίπτωση στην **αύξηση της ταχύτητας ροής**, με κίνδυνο πρόκλησης πλημμυρικών φαινομένων, σε περιόδους έντονων βροχοπτώσεων.

Β. Η απώλεια ενός τόσο μεγάλου αριθμού δέντρων και πυκνοφυτεμένων θάμνων, σε απόσταση μήκους 200 μέτρων, **θα επηρεάσει το μικροκλίμα** της περιοχής, σε συνθήκες συνεχούς αύξησης της θερμοκρασίας λόγω κλιματικής αλλαγής!

Γ. Η απώλεια αυτής της πολύτιμης χλωρίδας θα έχει σαν αποτέλεσμα την **υποβάθμιση της ποιότητας του αέρα και την αύξηση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης** της ευρύτερης περιοχής. Η υποβάθμιση της ποιότητας της ατμόσφαιρας είναι ένα διαχρονικό πρόβλημα, τεράστιας σημασίας, στις σύγχρονες τσιμεντοπόλεις και η θετική συμβολή των δέντρων στη βελτίωσή της είναι ανυπολόγιστη!

Δ. Η συγκεκριμένη **περιοχή γειτνιάζει με τη λεωφόρο Βουλιαγμένης**, η οποία είναι ταχείας κυκλοφορίας, οπότε έχει διαρκή κίνηση και μεγάλου βαθμού ηχορύπανση. Τα δέντρα και οι θάμνοι της Πικροδάφνης είναι πολύτιμα για τη διασπορά και απορρόφηση του ήχου για την **ηχοπροστασία της περιοχής!** Είναι η μοναδική της άμυνα κατά του συνεχούς θορύβου της λεωφόρου!

2. Στις σύγχρονες πόλεις, που το τσιμέντο και το μπετόν καταλαμβάνουν ολοένα και περισσότερο χώρο, με αποτέλεσμα το τοπίο να γίνεται όλο και περισσότερο γκριζο, θορυβώδες και ρυπασμένο, η καταπράσινη λωρίδα του ρέματος αποτελεί μια αισθητική παρέμβαση για τη γειτονιά και την πόλη και **ποιοτική αναβάθμιση του τοπίου!** Οι συνεχείς αποψιλώσεις το φτωχαίνουν, αυξάνουν τη μίζερια του τσιμέντου και καθιστούν την καθημερινότητα των πολιτών ακόμη πιο δύσκολη!

3. Αναφέρεται στη ΜΠΕ ότι θα φυτευτούν νέα δέντρα! Όταν «επενδυθεί» το ποτάμι με **συρματοκιβώτια, δεν θα υπάρχει ελεύθερη επιφάνεια για νέες φυτεύσεις**, πέραν του ότι τα νέα δέντρα χρειάζονται δεκαετίες για να αντικαταστήσουν τα υπάρχοντα, με αποτέλεσμα την υποβάθμιση της ποιότητας ζωής σε μεγάλο βαθμό, σε μια μεγάλη περιοχή της πόλης!
4. Καταστρέφοντας πλούσια και πυκνή βλάστηση, **καταστρέφεται και η πανίδα που φωλιάζει σ' αυτή**. Σύμφωνα με την Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, στην Πικροδάφνη φωλιάζουν **πάνω από 100 είδη πουλιών**, άλλα τη χρησιμοποιούν ως μόνιμο ενδιαιτήμα και άλλα ως μεταναστευτικό σταθμό. Από αυτά, τα 12-15 είδη είναι προστατευόμενα!
Επιπλέον, εκτός από τα πουλιά, στην Πικροδάφνη ζουν βατράχια, σαύρες, χελώνες, σκαντζόχοιροι, σαλιγκάρια, πεταλούδες, τα τελευταία απομεινάρια μιας πρώην πλουσιότατης πανίδας!

Επισυνάπτεται κείμενο πέντε περιβαλλοντικών οργανώσεων, μεταξύ των οποίων και η Ελληνική Ορνιθολογική εταιρεία, το οποίο αναφέρεται στην πανίδα του ρέματος της Πικροδάφνης, από τη λ. Βουλιαγμένης έως τις εκβολές. Εξαιρουμένης της ιχθυοπανίδας, η οποία δεν απαντάται στο ανάντι της Βουλιαγμένης τμήμα, τα σχετικά με την ορνιθοπανίδα στοιχεία, είναι ενδεικτικά του πλούσιου αριθμού πουλιών, που φιλοξενεί η Πικροδάφνη.

5. Στόχος του έργου είναι η **εξασφάλιση της ασφαλούς αποχέτευσης των ομβρίων**. Η Φύση μας διδάσκει ότι τα δύο κατ' εξοχήν αντιπλημμυρικά μέσα που διαθέτει είναι τα ποτάμια συστήματα και τα δέντρα. Επομένως η ύπαρξη των δέντρων στο ρέμα ενισχύει τον αντιπλημμυρικό ρόλο του.
  - Αντίθετα τα **κτίσματα που βρίσκονται μέσα στην κοίτη, ο τοίχος που έχει χτιστεί παράλληλα με αυτή και έχει στενέψει δραματικά το πλάτος της**, συνιστούν σημαντικούς λόγους παρεμπόδισης του ρου και λίμνασης του νερού. Επομένως το γκρέμισμά τους, πραγματικά συνιστά λύση, εξασφαλίζοντας την απρόσκοπτη ροή των ομβρίων υδάτων.
  - Επιπλέον έχει ήδη σημειωθεί **πτώση δέντρων από τη στέψη των πρानών** μέσα στην κοίτη και είναι εμφανής ο κίνδυνος κατάρρευσης και άλλων δέντρων που γέρνουν, λόγω του ότι έχουν φυτευτεί πάνω σε μπαζωμένο χώμα, που εύκολα υποχωρεί μετά από πολύ δυνατές βροχοπτώσεις.

Αν επισκεφθεί κάποιος από κοντά την περιοχή είναι εμφανές ότι η τοποθέτηση συρματοκιβωτίων στην κοίτη και τα πρानή ουδόλως θα βοηθήσουν τα δέντρα αυτά, που βρίσκονται στην στέψη των πρानών και θα προκαλέσει και όλα τα προβλήματα που περιγράψαμε πιο πάνω.

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ

Τα δέντρα που γέρνουν μπορούν να προστατευτούν με φυσικούς τρόπους όπως είναι η **πατροπαράδοτη τεχνική της «πεζούλας»** η οποία, δεν είναι ακριβότερη από τις άλλες, εφαρμόζεται παγκοσμίως αιώνες τώρα, προστατεύοντας απότομες πλαγιές, εδάφη με μεγάλη κλίση, κατωφέρεις, πρानή με μεγάλη επιτυχία και πολλαπλά οφέλη, μερικά από τα οποία είναι τα εξής:

1. Μπορούν να χτίζονται ξεκινώντας από τα χαμηλότερα σημεία και ανεβαίνοντας προς τα υψηλότερα καθώς κι επίσης από το κέντρο του ρέματος και προχωρώντας προς τις όχθες.
2. Μπορούν να κατασκευάζονται μόνο όπου είναι απαραίτητες, εκεί που το πρानές υποχωρεί, και όχι σε όλο το μήκος του ρέματος.
3. Τα σημεία και το σχήμα τους είναι ελεύθερα, δε χρειάζεται να ακολουθηθούν κάποιες ενιαίες γραμμές για όλο το ρέμα. Αυτό δίνει τη δυνατότητα να διατηρηθεί το φυσικό του ανάγλυφο.

4. Μας δίνει τη δυνατότητα να διατηρήσουμε σχεδόν το σύνολο της υπάρχουσας βλάστησης, επειδή μπορούν να δημιουργηθούν πεζούλες γύρω από κάθε δέντρο ή συστάδα δέντρων, που κινδυνεύουν με κατακρήμνιση λόγω υποχώρησης των πρανών.
5. Επιπλέον, αν στο σημείο που θα κατασκευαστεί μία πεζούλα δεν υπάρχει ήδη βλάστηση, φυτεύονται νέα δέντρα, εμπλουτίζοντας έτσι τη χλωρίδα του ρέματος.

Σαν κάτοικοι της περιοχής, θεωρούμε τους παραπάνω λόγους ακύρωσης πολύ σημαντικούς διότι η προτεινόμενη λύση:

- Προκαλεί μια τέτοιου μεγέθους καταστροφή, η οποία **ουδόλως εξασφαλίζει την προστασία και βελτίωση των υδάτων και ολόκληρου του οικοσυστήματος** του ποταμού της Πικροδάφνης, όπως η Οδηγία 2000/60 ΕΚ και το Σχέδιο Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Αττικής επιτάσσουν.
- Υποβαθμίζει σε πολύ μεγάλο βαθμό το Περιβάλλον μας, την Ποιότητα της Ζωής μας, την αισθητική του Τοπίου της περιοχής και **επηρεάζει δυσμενώς την καθημερινότητα και την Υγεία μας!**
- **Η ύπαρξη λύσης οικολογικής**, που προστατεύει τη βλάστηση και διατηρεί το φυσικό ανάγλυφο του ποταμού, που εφαρμόστηκε και εφαρμόζεται αιώνες τώρα, εξασφαλίζοντας πολλαπλά οφέλη για τον άνθρωπο και το φυσικό του περιβάλλον, **σε συνδυασμό με την απομάκρυνση όλων των κτισμάτων** που βρίσκονται στην κοίτη, **καταρρίπτουν όλα τα επιχειρήματα** υπέρ της αποδοχής της συγκεκριμένης Μελέτης και της διευθέτησης του ποταμού με συρματοκιβώτια.

Ηλιούπολη 3 Οκτωβρίου 2016

Η Πρόεδρος

Ευαγγελία Δημητρίου

Η Γραμματέας

Ελευθερία Σολδάτου

ΣΥΝΥΠΟΓΡΑΦΟΥΝ

Ελληνικός Ορειβατικός Σύλλογος Ηλιούπολης (Ε.Ο.Σ.Η)- Υψηλάντου 7 Ηλιούπολη, 2109911537,
info@eosh.gr

«άνω ποταμών», πολιτιστικό στέκι, Νικ. Πολίτη 17 Ηλιούπολη 163 46 , τηλ: 211.71.52.856,
info@anopotamon.gr

Επισύναψη

Κείμενο πέντε περιβαλλοντικών οργανώσεων ANIMA, Αρχέλλων, ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Περιβάλλοντος & Πολιτισμού, Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Φύσης, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία